

یادگار ماندگار

نقشه پناہ کی تاریخی
استان قزوین

www.ketab.ir

محمدزاده، محمد نادر
یادگار ماندگار: نقشه بناهای تاریخی استان قزوین / زیر نظر محمد نادر
محمدزاده، ترجمان انگلیسی احمد ترکا شوند. -- قزوین: سازمان میراث
فرهنگی و گردشگری، اداره کل میراث فرهنگی و گردشگری استان قزوین،
۱۳۸۵.

۳۸۷ ص: نقشه عکس
فهرستبندی بر اساس اطلاعات فیبا
The memorial (Yadegar-e-mandegar) ص:ع. به انگلیسی.
انگلیسی-فارسی
نماینه

۱. معماری-ایران -- قزوین (استان) -- طرح و نقشه. ۲. قزوین
(استان) -- آثار تاریخی -- مصور. الف. ترکا شوند، احمد، مترجم.
ب. سازمان میراث فرهنگی و گردشگری استان قزوین. ج. عنوان. د. عنوان:
نقشه بناهای تاریخی استان قزوین.

۷۲۰/۳۵۵۳۶ NA ۱۴۸۷/۴۴۲
کتابخانه ملی ایران
۴۰۸۹۶-۴۰۸۹۶
شماره: ۰۶-۸۱۷۷۰۶-۹۶۴

اداره کل میراث فرهنگی و گردشگری استان قزوین

یادگار ماندگار

نقشه بناهای تاریخی استان قزوین

زیر نظر: محمد نادر محمد زاده

مدیر تهیه و تنظیم مدارک: مهرداد پرهیزکاری

کنترل نهایی نقشه ها: رضا جعفری ها و رضا شجاعی

ویرایش و یکسان سازی نقشه ها: مهناز ذوالقدری

متن: مهرداد پرهیزکاری

ویراستار: محمد علی حسینی

ترجمان انگلیسی: احمد ترکا شوند

ناشر: اداره کل میراث فرهنگی و گردشگری استان قزوین

خیابان نادری شمالی - تلفن: ۰۲۸۱ ۳۳۴۸۹۸۹

مدیر تولید: حسین رحمانی

مدیر هنری: کوروش شنگرد

صفحه آرائی: امیر حسین زمانی

حروفچینی: فاطمه آسیابانها

لیتوگرافی: کجالی

فهرست

در آمد	۱۵۳	تالار حاج مضان
آب انبارها	۱۵۴	خانه سردار مفخم (خانه فرهنگ امیر کبیر)
آب انبار آقا	۱۵۵	خانه سید حسین بهشتی
آب انبار حاج کاظم	۱۵۶	خانه سید محمود بهشتی
آب انبار سردار محله راه ری	۱۵۷	خانه جلیل آرازی
آب انبار سردار محله قملاق	۱۵۸	خانه خطیبی
آب انبار و سقا خانه حکیم	۱۵۹	خانه داعی
آب انبار زنانه بازار	۱۶۰	خانه زنجانی
آب انبار مسجد جامع (خیابان)	۱۶۱	خانه سعد السلطان
آب انبار مولاردیخانی	۱۶۲	خانه محمص
* آب انبار مصلّا - رجوع شود به صفحه ۳۳۰	۱۶۳	خانه مرتضوی
مصلای شهر قزوین	۱۶۴	خانه موبنی
بازارها و سراها کاروانسراها	۱۶۵	خانه یزدی
* بازار قزوین - رجوع شود به صفحه ۳۳۴	۱۶۶	مجموعه بازار قزوین
تیمچه سرباز	۱۶۷	دروازه تهران قدیم
تیمچه سر پوشیده	۱۶۸	دروازه درب کوشک
سرای حاج رضا	۱۶۹	
سرای رضوی (شاه)	۱۷۰	زیارتگاه‌ها، مقبره‌ها و برج مقبره‌ها
سرای سعد السلطنه	۱۷۱	آمنه خاتون
سرای گلشن	۱۷۲	امامزاده اباذر
سرای گلشن	۱۷۳	امامزاده ابراهیم
سرای وزیر	۱۷۴	امامزاده اسماعیل
کاروانسرای شاه عباسی اوج	۱۷۵	امامزاده حسین
کاروانسرای شاه عباسی خزان	۱۷۶	امامزاده عبد الله
کاروانسرای شاه عباسی محمد آباد	۱۷۷	امامزاده علا الدین
کاروانسرای شاه عباسی هجیب	۱۷۸	امامزاده علی
امامزاده علی شکر ناب	۱۷۹	
پل‌ها	۱۸۰	* امامزاده قاسم رجوع شود به صفحه ۳۴۹ مجموعه شمیران
پل ابگره	۱۸۱	امامزاده کمال
پل انبوه	۱۸۲	امامزاده منصور
پل شاه عباسی محمد آباد	۱۸۳	امامزاده ولی
امامزاده هفت صندوق	۱۸۴	
حسینیه‌ها	۱۸۵	* برج بزرگ شمیران - رجوع شود به صفحه ۳۴۹ مجموعه شمیران
حسینیه اخوی اردکان	۱۸۶	* برج کوچک شمیران - رجوع شود به صفحه ۳۴۹ مجموعه شمیران
حسینیه امینی‌ها	۱۸۷	برج‌های دو گانه خرقان
حسینیه رضوی	۱۸۸	بقعه میر

- مقبره حمد الله مستوفی ۱۲۰ ۱۲۱ مدرسه امید
مقبره رئیس المجاهدین ۱۲۱ ۱۲۲ * مدرسه امیر کبیر - رجوع شود به صفحه ۱۰۵ خانه سردار مخم
مقبره شقایق ۱۲۵ ۱۲۶ * مسجد مدرسه پیغمبریه - رجوع شود به صفحه ۱۹۱ پیغمبریه
مقبره شهید ثالث ۱۲۸ ۱۲۹ مسجد مدرسه سردار
مسجد مدرسه شیخ الاسلام ۱۲۷
مسجد مدرسه صالحیه ۱۲۸

قلعه ها

- قز قلعه ۱۲۲
قلعه الموت ۱۲۲ ۱۲۳
قلعه شمیران - رجوع شود به صفحه ۳۴۹ مجموعه شمیران ۱۲۳ ۱۲۴ مسجد احمدیه رجوع شود به صفحه ۱۹۷ مقبره امام احمد غزالی
قلعه لمبسر ۱۲۶ ۱۲۷ مسجد النبی
میمون قلعه ۱۲۸ ۱۲۹ مسجد پنجه علی
مسجد جامع کبیر ۱۲۲
مسجد حیدریه ۱۲۶

کلیساهای

- * کلیسای رفیع - رجوع شود به صفحه ۳۴۴ مجموعه رفیع ۱۲۸ ۱۲۹ مسجد خواجه شهیدا
* کلیسای کانتور - رجوع شود به صفحه ۳۵۴ مجموعه کانتور ۱۲۹ ۱۳۰ مسجد راه چمان
مسجد سبز ۱۳۰

گرمابه ها

- گرمابه آشنستان ۱۳۱ ۱۳۲ مسجد شهید ثالث
گرمابه بستانک ۱۳۱ ۱۳۲ مسجد محمدیه
گرمابه بلاغی ۱۳۲

مجموعه ها و بناهای دیگر

- گرمابه بلور ۱۳۲ ۱۳۳
گرمابه تنکابنی (نو) ۱۳۳ ۱۳۴ ایستگاه راه آهن
گرمابه حاج کریم ۱۳۳ ۱۳۴ برج یاراجین
گرمابه حاج محمد رحیم ۱۳۳ ۱۳۴ * سردر عالی قابو - رجوع شود به صفحه ۳۳۶ دولت خانه صفوی
گرمابه حاج ملا تقی ۱۳۳ ۱۳۴ * عمارت کلاه فرنگی (کاخ چهلستون) - رجوع شود به صفحه ۳۳۶ دولت خانه صفوی
گرمابه حاج میر حسن ۱۳۳ ۱۳۴ عمارت آقابابا
گرمابه خان ۱۳۳ ۱۳۴ عمارت سپهدار
گرمابه دو در ۱۳۳ ۱۳۴ کارخانه آرد
گرمابه راه ری ۱۳۳ ۱۳۴ گراند هتل
گرمابه رضوی ۱۳۳ ۱۳۴ مصلاهی شهر قزوین
گرمابه سپه ۱۳۳ ۱۳۴ میل خرم آباد
گرمابه سردار ۱۳۳ ۱۳۴ مجموعه بازار
گرمابه سعدیه ۱۳۳ ۱۳۴ مجموعه دولت خانه صفوی
گرمابه سیدیان ۱۳۳ ۱۳۴ مجموعه رفیع
گرمابه فجر ۱۳۳ ۱۳۴ مجموعه شمیران
گرمابه گلشن ۱۳۳ ۱۳۴ مجموعه کانتور
گرمابه صد: اک به ۱۳۳ ۱۳۴ شرف قدس: د. ۱۹۱۹ میلادی

هوالعزیز

معماری ایران سرشار از گنج‌های پنهانی است که به مرور زمان و طی هزاران سال تجربه، علم و هنر، در بخشی از تمدن فرهنگ این مرز و بوم متجلی گردیده است. فن و هنری که در اجزای معماری ایران از کوچکترین جزء یک بنا تا ساختار معماری شهر ایرانی موج می‌زند. متأسفانه طی نیم قرن گذشته نه تنها بهره‌مندی از این داشته فراموش شده بلکه بخش قابل توجهی از این آثار نیز از بین رفته است آثاری که ده‌ها زلزله، سیل، جنگ و آسیب‌های مختلف را پشت سر گذاشته و پا برجا مانده است؛ به راحتی به دست خودمان تخریب شده‌اند. ما امروز به جای اینکه مسیر تکامل فرهنگ و تمدن معماری خود را ادامه دهیم به کلی نسبت به داشته‌های خود دچار نسیان شده‌ایم و اصولاً مفهوم معماری خود را فراموش کرده و شاید به همین جهت نمی‌توانیم و یا نمی‌خواهیم ارتباطی با گذشته خود برقرار کنیم یکی از راه‌هایی که می‌تواند در آینده امکان برقراری این ارتباط را به شکلی مهیا سازد و این ثروت گرانبهائی چند هزار ساله را به آیندگان انتقال دهد مستندسازی از هر آنچه باقی مانده است می‌باشد. بر این اساس از سال ۱۳۶۷ میراث فرهنگی استان قزوین برداشت و تهیه نقشه بناهای تاریخی را جزو روئس کار خود قرار داد تا بتواند پاسخگوی بخشی از نیازهای آینده باشد. اولویت‌بندی برداشت بر این اساس صورت پذیرفت که ابتدا بناهایی که در خطر تخریب و انهدام قرار داشتند -مانند کاروانسراهای برون شهری و خانه‌ها با مالکیت خصوصی- و سپس بناهایی که فاقد نقشه هستند برداشت شوند. در مرحله سوم نیز بناهایی که کمتر در معرض آسیب و تخریب ناگهانی بودند مورد توجه قرار گرفتند. همگام با این تلاش وسیع، تعدادی از نقشه‌های موجود در مرکز اسناد نیز مورد بازنگری و تبدیل به نقشه رایانه‌ای گردید. بدین ترتیب میراث فرهنگی قزوین موفق گردید در مدت نسبتاً کوتاهی حدود ۵۰۰ بنا را برداشت و ترسیم رایانه‌ای نماید و تقریباً در استان تمامی بناهایی که امکان دسترسی به آنها وجود داشته برداشت نموده و در هفت جلد پرنیت در اختیار مراکز علمی و پژوهشی قرار دهد. از این بابت خدا را شاکر و سپاسگزارم و قدرشناس کلیه همکاران و عزیزانی هستم که در این راه ما را یاری نمودند و تشکر ویژه خویش را از جناب آقای مهندس پرهیزکاری که مسئولانه از ابتدای این مسیر تا انتها نقش محوری در این برنامه داشته‌اند اعلام می‌نمایم.